Επιμέλεια ΘΑΝΑΣΗ ΓΚΟΒΑ

ΑΧΑΪΚΑ καὶ ΑΜΑ

ΜΕΤΡΑ ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΤΗΝ ΑΠΟΚΤΗΣΗ καὶ τὴ χοήση τῆς τεχνολογίας ὑπὲρ τῶν ὑπὸ ἀνάπτυξη χωρῶν καὶ τοὺς τρόπους ἀνταλλαγῆς τεχνολογικῶν πληροφοριῶν, συμπεριελήφθη-σαν σὲ μιὰ ἀναφορὰ ποὺ ἔγινε ἀπὸ 18 ἀνώτερους ἀξιωματούχους τῶν διαφορετικῶν ὑπὸ ἀνάπτυξη χωρῶν. — Ἡ συνάντηση ὀργανώθηκε ἀπὸ τὸν ὀργανισμὸ βιομηχανικῆς ἀναπτύξεως ★ ΣΤΗΝ ΟΥΔΟΣΠΟΝΔΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΓΕΡΜΑΝΙΑΣ ἄρχισε ἡ ἐκστατεία γιὰ τὰ ...κλειδιὰ τῶν ξενοδοχείων! — Ὅσοι πελάτες ξενοδοχείων ξεχνοῦν νὰ δώσουν τὰ κλειδιὰ τους φεύγοντας μποροῦν πλέον νὰ τὰ ρίχνουν σὲ ὁποιοδήποτε κουτὶ τοῦ Ταχυδρομείου ποὺ ἔχει ἀναλάβει τὴν εὐθύνη τῆς ἐπιστροφῆς τους στὴν ξενοδοχεία ★ ΔΕΝ ΤΑ ΚΑΤΑΦΕΡΑΝ ΚΑΙ ΤΟΣΟ ΚΑΛΑ οἱ ἐπιστήμονες τοῦ νοσοκομείου μας στὴν πρώτη ποδοσφαιρικὴ τους ἐμφάνιση. — Καθόσον ἕνας... Σούρπης δὲν φέρνει τὴν Ἄνοιξη. — Ἀντιθέτως, ὅσοι παρηκολούθησαν τὸν ἀγῶνα διαισθάνονται ὅτι ἡ ὁμάδα ἔχει μέλλον. — Ἀρκεῖ νὰ γίνῃ πιὸ γρήγορη ἀποκτώντας ἕξι ἢ ἕβδομο ἀκόμη Γρηγόρηδες!

Πρώτυμα βάσανα

ΟΛΟΣ ὁ κόσμος τῶν πιτσιρίκων ἀρχίζει καὶ τελειώνει στὸ σπίτι. Δὲν συμβαίνει ὅμως τὸ ἴδιο καὶ μὲ ἕνα μικρὸ ἀγοράκι ποὺ ἄρχισε μὲν τὴν περιπέτειά του στὸ σπίτι, ἀλλὰ τὴν τελειώνει στὸ νοσοκομεῖο.

Μετὰ ἀπὸ ἕνα ἄσχημο ἀτύχημα ὅταν ἔπεσε πάνω του καυτὸ νερὸ μπάνιου, ὁ μικρὸς μεταφέρθηκε στὸ Σπρίγκφιλντ (130 χιλιόμετρα ἀπὸ τὸ σπίτι του) ὅπου τοῦ ἔδαλαν πάγο στὰ σημεῖα ποὺ κάηκε.

Τὴν ἑπομένη μεταφέρθηκε στὸ Μεμόριαλ Μέντικαλ Σέντερ ὅπου γιὰ μιὰ ἑβδομάδα βρισκόταν ξαπλωμένος μπροῦμυτα σὲ μιὰ μονάδα ἐντατικῆς παρακολουθήσεως.

ΠΡΩΪΝΟ ΧΑΜΟΓΕΛΟ

...ναι κι' αὐτοὶ τρομοκράτες

...ΣΑΣχολήθουμε καὶ πάλι μὲ τὴν «καυτὴ ἐπικαιροτητα». Ἀρχίζω μὲ τοὺς «δαίμονες» ἢ «καμικάζι» τῆς Ἀσφάλτου...

Ἀρχίζω τὴν ἔκπληξη:

—Σοβαρολογεῖτε κύριε; Δηλαδὴ γράφος μάτια μου καὶ νὰ βάζω τὰ μηχανάκια σὲ πρῶτο πλάνο; Μὲ σφαγὲς στὸ Κολβέ; Μὲ Καραμανλῆ καὶ Κυπριακὸ στὴ Νέα Ὑόρκη, μὲ ταραχὲς στὴν Ἑσπερία, μὲ τοὺς σκανδαλώδεις ἀριθμοὺς τῶν ὑπαλλήλων τοῦ Ο.Τ.Ε., μὲ τὸ καινούργιο μήνυμα τοῦ 10ου Συνεδρίου γιὰ εἰρηνικὸ πέρασμα στὸ Σοσιαλισμό, μὲ τὸν σοβιετικὸ ἐκπρόσωπο πανδαλούσιες ἐπιδείξεις ΜΑΣ ἐπιγμὴ ποὺ ἄλλοι κρανιοφόροι ἐπιτίθενται κατὰ ἀφισσοκολλητῶν τοῦ ΚΚΕ, μὲ τόσα καὶ τόσα τέλος πάντων ποὺ κάνουν τὸ πεσοῦ σου νὰ σηκώνεται, ἔρχεται καὶ μᾶς ξεφουρνίζεις γιὰ ἐπικαιροτητα τοὺς δαίμονες τῆς Ἀσφάλτου;

Δὲ μποροῦσα νὰ ὑπερασπισθῶ τέτοια δημοσιογραφικὴ ἐπιμονή, μόνο μὲ τὸ ν' ἀναφέρω τὸ προχθεσινὸ κορυφαῖο καὶ πρωτοφανὲς θέμα τῆς δεύτερης σὲ ἀναφορία Ἑλληνικῆς ἐφημερίδος. Θὰ θυμᾶστε τὸν ἠηχαῖο τίτλο: «Καμικάζι ὁρμοῦν σὲ Γυμνάσιο— μάχη μὲ γειτονες καὶ ἀστυνομία στὴν Καλλίπολη, — ἐπιστρατεύθηκαν μαθήτριες καὶ μαθητές».

Ἐπίσης θὰ θυμᾶστε τὶς τρίστηλες καὶ δίστηλες φωτογραφίες ποὺ συνόδευαν ἐκεῖνο τὸ ρεπορτάζ. Ἦταν πράγματι μιὰ ἐκδοχὴ ποὺ ξάφνιασε πολλούς. Ἀλλὰ οἱ ἀντιρρήσεις ἦσαν κατὰ κανόνα θεωρητικὲς καὶ ἑλλαδικοῦ ὑποκριτικές. Ναὶ μὲν ἦταν σωστὸ νὰ δίνουμε τόση σημασία στὰ «μικρά» ἀλλὰ καὶ ἀναφέρουμε κυριολεκτικὰ τὶς ἀπειρες γύρω ἀπὸ αὐτά. Ἡ παρόμοιο δηλαδὴ μὲ τὴ γλῶσσα μας τὴν ἀστική. Εἶναι πρέπον νὰ δημοσιεύουν οἱ ἐφημερίδες φωτογραφίες ἡμιμνων ἢ καὶ γυμνῶν κοριτσιῶν; Ἀλλὰ καὶ νὰ εἶναι τὸ πρῶτο θέμα ποὺ κοιτάζουμε... Ναί νὰ ἐκστρατεύουμε κατὰ τῆς «ἀφθορᾶς» ἀλλὰ καὶ νὰ φρονοῦμε γιὰ τὴ συλλογὴ πληροφοριῶν ποὺ κάποτε καὶ μὲ λίγη τύχη μπορεῖ νὰ μᾶς χρειαστοῦν...

Τὸ τί σεβασμὸ καὶ ὑπόλειψη ἔχει ὁ Ρωμηὸς σὲ κάθε εἴδους ἀντιπολογία εἶναι ἄλλο πρᾶγμα. Ἀλλὰ καὶ δὲν ὑπάρχει πιὸ ποταγανος στὴν καταστρατήγησή τους. Δὲν θὰ μποροῦσε νὰ συμβεῖ διαφορετικὰ καὶ μὲ τὴ δημοσιογραφική δεοντολογία ἡ ὁποία μὲ κάποια μέτρα ἴσως κρίνει ἀπορριπτέα τὴν προαγωγὴ τοῦ καμικάζι τῆς Ἀσφάλτου στὴν πρώτη γραμμὴ τῆς ἐπικαιρότητας. Ἀλλὰ διάβολε ποιὸς μπορεῖ νὰ ἀρνηθεῖ ὅτι τοῦτα τὰ μηνύματα καὶ οἱ μοτοσυκλέττες ἀποτοῦν γιὰ τὸν καθένα τὸ ἀποχλητικὸ πρόβλημα εἴτε μπορεῖ στοὺς δρόμους, εἴτε ἀσκεται στὸ σπιτάκι του; Ἢ μπορεῖ νὰ κινδυνεύει σήμερα πιὸ ἄμεσα ἡ ζωὴ ἢ ἡ σωματικὴ ἀκεραιότητα τοῦ καθενὸς ἀπὸ τὴ γεῦρα ποὺ εἶναι ἀποδεδειγμένως ἡ βάση τῆς ὑγείας του;

Τονίζω τὴ λέξη ΑΜΕΣΑ! Δικαιοῦται νὰ φοβᾶται κανεὶς τὶς περιπτώσει: σεισμοῦ, λοιμοῦ, καταποντισμοῦ, πυρός, μαχαίρας, αἰφνιδίου θανάτου καὶ ἐμφυλίου πολέμου, (ὅπως ξορκίζονται στὴ σειρὰ αὐτὰ τὰ κακὰ ἀπὸ τοὺς παπάδες). Καὶ νὰ ἐνδιαφέρεται ἀνάλογα γιὰ κάθε εἴδηση ποὺ ἐπισημαίνει τὴν ὕπαρξη τέτοιων μαστίγων. Ὅμως ὅλα αὐτὰ εἶναι κίνδυνοι ἐνδεχόμενοι, καὶ ὄχι ἐπικρεμάμενοι ὅπως τῶν δαιμόνων τῆς ἀσφάλτου. Σὰν ξεκινήσεις ἀπὸ τὸ σπίτι του δὲν κινδυνεύεις — πρὸς τὸ παρόν— οὔτε ἀπὸ τὸν Ἀττίλα, οὔτε ἀπὸ τοὺς ἀντεροβγάλτες τῆς ἐπαρχίας Σάμπα, οὔτε κὰν ἀπὸ τοὺς νονοὺς τῆς νύχτας, ἐκτὸς καὶ ἂν πᾶς πρὸς ἀναζήτησιν ἀσυνηθίστων ἀπολαύσεων καὶ περιπετειῶν. Ἀλλὰ ὁ Καμικάζι μὲ τὸ δίκυκλο μπορεῖ νὰ σέ φάει μιὰ χαρὰ ἢ νὰ τὸν «φᾶς» ἐσὺ καὶ νὰ βασανισθεῖς μὲ προφυλακίσεις καὶ δικαστήρια. Μπορεῖ νὰ πιθανολογεῖς τὸν κίνδυνο ἀπὸ μιὰ ἐνδεχομένη ἐξάπλωση τῆς δράσεως τῶν Ἐρυθρῶν Ταξιαρχιῶν καὶ στὴ χώρα μας, μπορεῖ νὰ φοβᾶσαι ὅτι τὸ ἀντιτρομοκρατικό νομοσχέδιο θὰ γίνει συντελεστὴς τρομοκρατίας. Ἀλλὰ ὅλα αὐτὰ εἶναι πιθανά.

Τὸ βέβαιο εἶναι ὅτι πρὸς τὸ παρὸν αὐτοὶ ποὺ σὲ κατατρομοκρατοῦν εἶναι πέντε — δέκα ἀλήτες, ἄλλοι πέντε δέκα κομπλεξικοὶ νεαροὶ καὶ ἰσάριθμοι ἐφηβοι κληρονομικῶς βεβαρημένοι. Αὐτοὶ σὲ τελευταία ἀνάλυση ἀποφασίζουν γιὰ τὸ ἂν θὰ κοιμηθεῖς, ἂν θὰ ἡσυχάσεις, ἂν θὰ κυκλοφορήσεις στοὺς δρόμους σῶος καὶ ἀβλαβής, ἂν θὰ μπορέσει νὰ πάει τὸ κορίτσι σου στὸ σχολεῖο χωρὶς νὰ ἀντιμετωπίσῃ τὴ λυσσασμένη χυδαιότητα τῶν δικυκλιστῶν «γαμπρῶν».

Ναί αὐτὰ τὰ ρεμάλια.

Οὔτε οἱ νόμοι, οὔτε ἡ Ἀστυνομία, οὔτε τὸ Σύνταγμα γιὰ τὴν τήρηση τοῦ ὁποίου μὲ τόση φλόγα ξιφουλκοῦμε. Δυστυχῶς δὲν μπορεῖ νὰ βοηθήσῃ κανείς. Οὔτε κὰν ἐμεῖς οἱ ἴδιοι δὲ μποροῦμε — καὶ μᾶλλον δὲν θέλουμε νὰ βοηθήσουμε τοὺς ἑαυτούς μας. Γιατί; Ἁπλούστατα ἐπειδὴ ζοῦμε σὲ μιὰ δημοκρατία τόσο κομπλεξικὴ καὶ τόσο λίγη αὐτοπεποίθηση ἔχουσα, ὥστε νὰ μὴν τολμάει (μήπως... παρεξηγηθεῖ) νὰ ὀρθώσει τὸ ἀνάστημά της ἀκόμη καὶ στοὺς ἀλῆτες καὶ στοὺς πρεζάκηδες.

Ὅταν λοιπὸν ὑπάρχει δημοσιογραφικὸν ἀξίωμα σύμφωνα μὲ τὸ ὁποῖο γιὰ τὸν ἀναγνώστη πιὸ σπουδαία εἴδηση εἶναι ἐκείνη ποὺ τοῦ μιλάει γιὰ ὅ,τι ἔχει πιὸ ἄμεσα σχέση μὲ τὸ ἔνστικτο αὐτοσυντηρήσεώς του πῶς νὰ μὴν θεωρηθῇ καυτή, ἐπικαιρότητα ὁ χάρος ποὺ ἐγαίνει παγανιὰ μὲ μαρσαρίσματα 24 ὧρες τὸ 24ωρο;

ΠΑΝ

Λιακωτὰ καὶ λουλούδια

ΤΩΡΑ ποὺ οἱ κῆποι καὶ οἱ βεράντες ἔχουν γεμίσει ἄνθη καὶ πρασινάδα ἂς ἐπωφεληθοῦν οἱ μαμάδες γιὰ μιὰ ἐξοικείωση τῶν μικρῶν τους μὲ τὴ φύση.

Ἀφῆστε τὸ παιδὶ νὰ κυκλοφορεῖ ἐλεύθερα ἀνάμεσα στὰ λουλούδια καὶ φροντίστε νὰ εἴσθε κάπου κοντὰ του γιὰ νὰ προλαμβάνετε ἢ καὶ νά... ἀποκαθιστᾶτε τὶς ζημιές. Καὶ κυρίως γιὰ ν' ἀπαντᾶτε στὶς ἐρωτήσεις του.

Ἐπιτρέψτε του νὰ σᾶς βοηθήσῃ στὸ πότισμα καὶ γενικὰ στὴν περιποίηση τῶν φυτῶν, παρακινεῖστε το μάλιστα νὰ τὰ πλησιάσει νὰ μυρίσει τὰ λουλούδια, νὰ μάθει τὰ χρώματά τους.

Τέλος, μιὰ καλὴ σκέψη εἶναι νὰ τοῦ ἀναθέσετε ἕνα γλαστράκι ποὺ θὰ τὸ φροντίζει μόνο του μὲ τὴ δικῆ σας βοήθεια ἐννοεῖται, ποὺ πρέπει νὰ εἶναι διακριτική.

Ἠθοποιὸς καὶ γυναῖκα

ΦΥΣΗ ἡσυχη, χαρακτῆρας ἤπιος καὶ συγκρατημένος, ἡ Ἔλλη Φωτίου ζεῖ ἀφοσιωμένη στὸν ἄντρα της καὶ στὴ δουλειά της. Αὐτὸ ποὺ λένε «δουλειὰ — σπίτι» τῆς ταιριάζει ἀπόλυτα. Ἀποφεύγει κάθε δημοσιότητα καὶ ἀφήνει στὸν ἄνδρα της τὴν πρωτοβουλία καὶ τό... προβάδισμα.

Ὅπως λέει, τὸ Στέφανο τὸν γνώρισε στὸ γυμνάσιο, καὶ στάθηκε ἀπὸ τότε μόνιμα δίπλα της. Στὴ δραματικὴ σχολὴ καὶ σ' ὅλες τὶς φάσεις τῆς ζωῆς της σὰν ἄνδρας καὶ σὰν δάσκαλός της.

Ἂς ἐλπίσουμε ὅτι δὲν θὰ τῆς ἀπαγγείλουν κατηγορητήριο οἱ φανατικὲς φεμινίστριες...

Ὁ Μωάμεθ μέ... σλίπ!

ΟΙ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΙΣ τῶν ἀραβικῶν καὶ ἰσλαμικῶν κρατῶν ἔλαβαν πρόσφατα μιὰ προτροπὴ ἀπὸ τὸ Ἐμιράτο τοῦ Κουβέϊτ, γιὰ νὰ περιορίσουν τὰ ταξίδια τῶν ὑπηκόων τους στὴν Ἀγγλία.

Ὁ λόγος εἶναι ὅτι τὸ μεγάλο λονδρέζικο κατάστημα «Μάρκς' Ἐντ Σπένσερ», τύπωσε πάνω, σέ ἀνδρικὸ σλίπ τὴ φράση. «Ἕνας εἶναι ὁ Θεὸς καὶ προφήτης αὐτοῦ ὁ Μωάμεθ».

Προσκλητήρια Γάμων
«Γωνιὰ τοῦ Βιβλίου»
Ἀγ. Νικολάου 32 — ΠΑΤΡΑΙ

ΝΕΟΣ ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΟΣ «ΘΕΣΜΟΣ»

Ἐργαστήρια παραγωγῆς «πολιτικῶν ἐγκεφάλων»

Κέντρο ἐκκολάψεως τῶν αὐριανῶν κυβερνητικῶν στελεχῶν

ΕΝΤΟΝΗ ΚΡΙΤΙΚΗ ΤΗΣ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

ΟΥΑΣΙΓΚΤΩΝ, (Ὕδιαιτ. Ὑπ.) —Τὸ ἀμερικανικὸ κοινὸ παρακολουθεῖται ἀκούγοντας ἢ διαβάζοντας καθημερινὰ κάποια εἴδηση, ποὺ ἀναφέρεται στὸν πρώην ὑπουργὸ ἐξωτερικῶν τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν, τὸ διασημότατο Χένρυ Κίσσινγκερ. Πραγματικά, τὸ ὄνομα τοῦ «Χένρυ» σὲ λείπει οὔτε μέρα σχεδὸν ἀπὸ τὶς ἐφημερίδες καὶ τὰ εἰδησεογραφικὰ δελτία.

Ἐκεῖνο ὡστόσο, ποὺ λείπει τὴν περιέργεια εἶναι ὅτι οἱ εἰδήσεις τὸν Κίσσινγκερ εἰδήσεις, δὲν ἀφοροῦν τὴν ἰδιωτική του ζωή, οὔτε τὴν συγγραφική του δραστηριότητα, παρόλο ποὺ ὑποτίθεται πὼς κύρια ἀπασχόλησή του εἶναι τὸν τελευταῖο καιρὸ ἡ συγγραφὴ τῶν ἀπομνημονευμάτων του, ἀλλὰ ἀφοροῦν τὴν ἀναμίξη του στὴ διεθνῆ πολιτικὴ τῆς χώρας του ἢ τουλάχιστον κάποιο εἶδος ἀναμίξεως. Ξένες προσωπικότητες ποὺ ἐπισκέπτονται τὴν Οὐάσιγκτων, συναντοῦν τὸν πρόερδο Κάρτερ, συσκέπτονται μὲ τὸν Σάϋρους Βάνς, ἀλλὰ συναντοῦν καὶ τὸν ἄλλοτε ὑπουργὸ τῶν ἐξωτερικῶν καὶ ἔχουν ἐγκάρδιες καὶ μακρὲς συζητήσεῖς μαζί του. Ἄλλοτε πάλι ὁ Χένρυ προβαίνει σὲ δηλώσεις στὶς ὁποῖες, ὅσο μπορεῖ πιὸ διακριτικά, ἐκφράζει τὶς προσωπικές του ἀπόψεις καὶ ἐκτιμήσεις γιὰ τὸ ἕνα ἢ τὸ ἄλλο πρόβλημα τῆς διεθνοῦς πολιτικῆς, ἀσκώντας ἔτσι μιὰ «διακριτικὴ» κριτικὴ στὴν ἐξωτερικὴ πολιτικὴ τῆς κυβερνήσεως Κάρτερ.

Κάτι τέτοιο εἶναι μᾶλλον προτοφανὲς γιὰ τὰ ἀμερικανικὰ πολιτικὰ ἤθη, ὅπου οἱ κατέχοντες ὑπεύθυνες θέσεις σὲ κυβερνήσεις προηγουμένων προέδρων, ἀποσύρονται συνήθως ἀπὸ τὸ πολιτικὸ προσκήνιο, ἀσκοῦν τὴν κριτική τους μὲ ὄρθρα ἢ βιβλία, ἀλλὰ ποτὲ δὲν συναντοῦν κατὰ τρόπο ἡμιεπίσημο ξένες πολιτικὲς προσωπικότητες ποὺ βρίσκονται μὲ τὴν ἐπίσημη ἰδιότητα τους στὴν Οὐάσιγκτων.

Αὐτὲς οἱ συχνὲς καὶ ἰδιότυπες ἐμφανίσεις τοῦ Χένρυ Κισσινγκερ, ποὺ συνοδεύονται ἀπὸ μία σχεδὸν ὁλικὴ ἔκλειψη τοῦ ἐπίσημου συμβούλου τοῦ προέδρου Κάρτερ σὲ θέματα ἀσφαλείας, τοῦ Σμπίγνιου Μπρεζίνσκυ, ἔκαναν τὸν ἀμερικανικὸ τύπο νὰ ἀσχοληθεῖ μὲ τὸ θέμα. Καὶ τὰ συμπεράσματα ποὺ ἤρθαν στὸ φῶς εἶναι ὁμολογουμένως, ἐξαιρετικὰ ἐνδιαφέροντα: Ἀποκαλύπτουν τὴν ὕπαρξη ἑνὸς «ἀντικατεστημένου» ποὺ παρεμβαίνει στὰ θέματα τῆς ἐξωτερικῆς πολιτικῆς μελετώντας τὰ παγκόσμια προβλήματα καὶ ἀσκῶντας ἔντονη κριτική στὴν ἐξωτερικὴ πολιτικὴ τῆς κυβερνήσεως Κάρτερ.

ΧΩΡΟΙ ΕΚΚΟΛΑΨΕΩΣ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΣΤΕΛΕΧΩΝ

Οἱ ἄνθρωποι ποὺ ἀποτελοῦν αὐτὸ τὸ "ἀντικατεστημένο" εἶναι πανεπιστημιακοὶ καὶ ἐρευνητὲς στὰ διάφορα κέντρα, ἱδρύματα καὶ ὀργανώσεις ἐρευνῶν. Τὸ κέντρο στρατηγικῶν καὶ διεθνῶν μελετῶν τοῦ Τζωρτζτάουν, τὸ ἵδρυμα Μπρούκινγκς καὶ ἄλλοι τέτοιοι ὀργανισμοί, ἀποτελοῦν ἐδῶ καὶ χρόνια τοὺς χώρους ὅπου ἐπιδιώκουν νὰ ἐργάζονται οἱ φιλόδοξοι νέοι, ποὺ εἰδικεύονται στὶς διεθνεῖς ἀναλύσεις καὶ ἐπιδιώκουν νὰ παίξουν κάποτε ἕνα ρόλο στὴ διεθνῆ πολιτική, νὰ προωθηθοῦν δηλαδὴ στὸ Σταϊνῃτ Ντιπάρτμεντ, ἢ σὲ μιὰ ἀπὸ τὶς ἐπιτροπὲς ποὺ συγκεντρώνουν τοὺς συμβούλους τῶν Ἀμερικανῶν προέδρων.

Τὰ παραδείγματα ποὺ ἀντλοῦν ἀπὸ τὴν πρόσφατη ἀμερικανικὴ ἱστορία, δείχνουν ὅτι, ἀπὸ τὴ στιγμὴ ποὺ θὰ μπεῖ κανεὶς σ' ἕνα τέτοιο ἰνστιτοῦτο ἢ κέντρο, μπορεῖ νὰ δεῖ νὰ τοῦ ἀνοίγονται ὅλες οἱ πόρτες. Ἡ περίοδος τοῦ Κέννεντυ, ὅταν ὁ πρόεδρος συγκέντρωσε γύρω του μερικοὺς ἀπὸ τοὺς λαμπρότερους διανοούμενους τῆς Ἀυεσικῆς ἀντλῶντας ἀπὸ τὰ πανεπιστήμια καὶ τὰ κέντρα ἐρευνῶν καὶ στρατηγικῶν μελετῶν, ἡ περίπτωση τοῦ ἴδιου τοῦ Κισσινγκερ, ποὺ κεκίνησε τὴν ἰλιγγιώδη σταδιοδρομία του ἀπὸ τὸ κέντρο Ροκφέλλερ, ὁ Μπριζίνσκυ, ἰδιαίτερα. ποὺ ἄρχισε κι' αὐτὸς τὴ σταδιοδρομία του ἀπὸ τὰ ἴδια ἰνστιτοῦτα καὶ στάθηκε ἕνας ἀπὸ τοὺς πρώτους διδάξαντες τὴ δημιουργία ἑνὸς «ἀντικατεστημένου» τῆς ἐξωτερικῆς πολιτικῆς, ὅλα αὐτὰ εἶναι ἀρκετὰ γιὰ νὰ δεῖξουν στοὺς φιλόδοξους νέους ἢ ἐκκολαπτόμενους «ἐγκέφαλους» τῆς διεθνοῦς ποιτικλῆς τὶς πόστες ποὺ πρέπει νὰ χτυπήσουν γιὰ νὰ ἱκανοποιήσουν σ' ἕνα μέλλον ὄχι πολὺ μακρινὸ τὶς φιλοδοξίες τους.

Ἔτσι γιὰ νὰ μπεῖ κανεὶς στὸ «ἀντικατεστημένο» τῆς ἐξωτερικῆς πολιτικῆς ἔχει ἀνάγκη, πρῶτα ἀπ' ὅλα ἀπὸ κάποια φήμη πανεπιστημιακή, ποὺ τοῦ δίνει τὸν τίτλο τοῦ «ἐγκέφαλου». Δεύτερο, ἔχει ἀνάγκη ἀπὸ τὸν κατάλληλο "χῶρο", ἕνα ἀπὸ τὰ κέντρα ἀπὸ τὰ ὁποῖα καθιερώθηκε ν' ἀντλοῦν οἱ ἑκάστοτε πρόεδροι, τὰ ἐπιτελεῖα τῶν συμβούλων καὶ τῶν κυβερνητικῶν στελεχῶν. Οἱ χῶροι ὑπάρχουν ἄφθονοι, χάρη στὶς μεγάλες ἐπιχειρήσεις καὶ τὶς ὑπόλοιπες ἰδιωτικὲς πρωτοβουλίες ποὺ ἵδρυσαν καὶ χρηματοδοτοῦν γενναιόδωρα τὰ ἰνστιτοῦτα καὶ τὰ ἱδρύματα ὅπου μποροῦν νὰ ἐργασθοῦν τὰ αὐριανὰ στελέχη. Ἐκεῖ μποροῦν νὰ ἔχουν στὴ διάθεσή τους ὅσο ὑλικὸ θέλουν γιὰ τὶς μελέτες τους, μποροῦν νὰ γνωρισθοῦν μὲ αὐριανοὺς πιθανοὺς συνεργάτες τους, μποροῦν ν' ἀποκτήσουν ἕνα ὄνομα ποὺ θὰ προσεχτεῖ καὶ θὰ μπεῖ στὶς νοερὲς λίστες τῶν «ἱκανῶν» καὶ τῶν «ὑποψηφίων» ποὺ θὰ συμβουλευθεῖ ἕνας αὐριανὸς πρόεδρος προκειμένου ν' ἀντλήσει τὸ ἔμψυχο ὑλικὸ ποὺ θὰ ἐπανδρώσει τὰ ἐπιτελεῖα του.

Η ΚΑΘΙΕΡΩΜΕΝΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

Ὅλα αὐτὰ δὲν δίνουν, ὡστόσο, τὴν εἰκόνα τοῦ ἀντικατεστημένου, ποὺ διαμορφώνεται καὶ δρᾶ στὴν Οὐάσιγκτων. Ὡς ἐδῶ δὲν ἔχουμε παρὰ τὴν καθιερωμένη διαδικασία, ποὺ ἀποτελεῖ μιὰν ἀπὸ τὶς ἰδιομορφίες τῆς ἀμερικανικῆς πολιτικῆς ζωῆς: Ἱδρύματα μελετῶν καὶ ἐρευνῶν, ποὺ χρηματοδοτοῦνται ἀπὸ ἰδιῶτες, παρέχουν ἀρκετὰ πλουσιοπάροχα τὰ μέσα νὰ ἐργασθοῦν σὲ ἕνα εὐχάριστο περιβάλλον, νὰ κάνουν τὶς μελέτες, ποὺ θὰ τοὺς κάνουν νὰ ἀποκτήσουν πεῖρα, ἀλλὰ καὶ ὄνομα, νὰ βρίσκονται κοντὰ στὶς κυβερνητικὲς ὑπηρεσίες καὶ νὰ ἀποκτοῦν σχέσεις καὶ πληροφορίες ἄνθρωποι, ποὺ αὔριο θὰ ἐπανδρώσουν αὐτὲς τὶς ὑπηρεσίες.

Χαρακτηριστικὸ αὐτοῦ τοῦ θεσμοῦ, ἐκτὸς τοῦ ὅτι χρηματοδοτεῖται ἀπὸ ἰδιωτικὲς ἐπιχειρήσεις καὶ ἀπὸ κρατικὰ συμβόλαια γιὰ τὴν ἀνάληψη καὶ τὴ διεξαγωγὴ μελετῶν, εἶναι ὅτι παρουσιάζει ἕνα μεγάλο φάσμα ἀπόψεων καὶ γενικῶν ἀντιλήψεων, πρᾶγμα ποὺ τὸν κάνει ἐξαιρετικὰ εὐκίνητο καὶ ἱκανὸ νὰ δώσει στελέχη ἕτοιμα νὰ ὑπηρετήσουν τὸ «πνεῦμα» ποὺ φέρνει στὸν Λευκὸ Οἶκο κάθε πρόεδρος. Ὁ Τζὼν Κέννεντυ δὲ δυσκολεύτηκε νὰ βρεῖ τοὺς «φιλελεύθερους» διανοούμενους ποὺ χρειαζόταν. Ὁ Τζόνσον δὲ δυσκολεύτηκε ἐπίσης νὰ βρεῖ τοὺς ἐγκεφάλους ποὺ ἐπεξεργάσθηκαν τὰ σχέδια τῆς «μεγάλης κοινωνίας» του. Ὁ Ρίτσαρντ Νίξον ποὺ εἶχε ἀνάγκη ἀπὸ συμβούλους διαποτισμένους μὲ συντηρητικότερο πνεῦμα δὲν εἶχε παρὰ νὰ ἀπευθυνθεῖ στὰ κέντρα ποὺ εἶχαν παραδοσιακότερες κατευθύνσεις στὶς ἐρευνές τους.

Ἀλλὰ τότε ἀκριβῶς ἔκανε τὴν πρώτη του ἐμφάνιση αὐτὸ ποὺ ὀνομάσθηκε σήμερα «ἀντικατεστημένο»: Πολλὰ στελέχη τῶν κυβερνήσεων Κέννεντυ καὶ Τζόνσον δὲν ἀπομακρύνθηκαν ἀπὸ τὴν Οὐάσιγκτων ὅταν ἀνέβηκε στὴν προεδρία ὁ Ρίτσαρντ Νίξον. Τοποθετήθηκαν σὲ ἐπικαιρα σημεῖα, σὲ κέντρα ὅπως τὸ ἵδρυμα Μπρούκινγκς ἢ τὸ ἵδρυμα Κάρνετζι γιὰ τὴ διεθνῆ εἰρήνη, κι' ἀπὸ κεῖ ἀσκοῦσαν τὴν κριτική τους σὲ βασικὰ θέματα ἐξωτερικῆς πολιτικῆς, ὅπως ἦταν τὸ θέμα τοῦ Βιετνάμ ἢ οἱ διαπραγματεύσεις γιὰ τὸν περιορισμὸ τῶν στρατηγικῶν ὅπλων.

Τὸ ἀποτέλεσμα ἦταν νὰ ἀντλήσει ἀπὸ αὐτὰ τὰ κέντρα τὰ στελέχη του ὁ πρόεδρος Κάρτερ. Ἔτσι πολλὲς θέσεις "ἀδειασαν". Ὁ Χένρυ Ὄουεν, ποὺ δηύθυνε τὸ τμῆμα μελετῶν ἐξωτερικῆς πολιτικῆς στὸ ἵδρυμα Μπρούκινγκς, ἀνέλαβε τὴν εὐθύνη τῆς ὀργανώσεως καὶ τοῦ συντονισμοῦ τῶν συναντήσεων κορυφῆς τοῦ προέδρου Κάρτερ. Ὁ Μπάρυυ Μπλέτσμαν διευθυντὴς τοῦ τμήματος ἀναλύσεως ἀμυντικῶν προβλημάτων τοῦ ἴδιου ἱδρύματος, ἔγινε ὑποδευθυντὴς τῆς ὑπηρεσίας ἐλέγχου τῶν ἐξοπλισμῶν καὶ τοῦ ἀφοπλισμοῦ. Ὁ Ρίτσαρντ Χόλμπρουκ, τοῦ ἱδρύματος Κάρνετζι, ἐκδότης τῆς ἐπιθεωρήσεως «Ἐξωτερικὴ Πολιτική», ἔγινε ὑφυπουργὸς γιὰ τὶς ὑποθέσεις τῆς Ἀπω Ἀνατολῆς, ὁ Τόμας Χάλστηντ, ποὺ διηύθυνε τὶς μελέτες ἐλέγχου τῶν ἐξοπλισμῶν στὸ ἴδιο ἵδρυμα, ἐργάζεται τώρα στὴν ὑπηρεσία ἐλέγχου τῶν ἐξοπλισμῶν.

ΔΕΝ ΕΜΕΙΝΕ ΑΣΤΕΓΟΣ Ο ΚΙΣΣΙΝΓΚΕΡ

Τὰ κενὰ ποὺ δημιούργησαν αὐτὲς οἱ τοποθετήσεις, συμπληρώθηκαν ἀμέσως. Τὸ κέντρο στρατηγικῶν καὶ διεθνῶν μελετῶν Τζωρτζάουν, ἔσπευσε νὰ προσφέρει δελεαστικοὺς ὅρους σὲ ὅσους νέους ἢ καὶ παλιοὺς συνεργάτες τοῦ Χένρυ Κισσινγκερ κατὰ προτίμηση, θὰ ἤθελαν νὰ ἐργαστοῦν ἐκεῖ. Ὁ διευθυντὴς τοῦ κέντρου ἐγκατέστησε μὲ ὅλες τὶς τιμὲς τὸν Χένρυ Κισσινγκερ στὰ νέα γραφεῖα τοῦ Τζωρτζάουν, ποὺ ἀπέχει λίγα τετράγωνα ἀπὸ τὸ Λευκὸ Οἶκο. Μαζὶ μὲ τὸν Χένρυ ἐγκαταστάθηκαν στὰ ἴδια γραφεῖα καὶ πολλοὶ πρώην συνεργάτες του στὸ Σταϊνῃτ Ντιπάρτμεντ καὶ στὶς μυστικὲς ὑπηρεσίες. Ἐπίσημος ρόλος ὅλων αὐτῶν τῶν βοηθῶν τοῦ Κισσινγκερ εἶναι νὰ τὸν βοηθήσουν στὴ σύνταξη τῶν ἀπομνημονευμάτων του.

Ἐκ τῶν πραγμάτων ὅμως ἀποτελοῦν τὸν κεντρικὸ πυρῆνα τοῦ νέου ἀντικατεστημένου τῆς ἐξωτερικῆς πολιτικῆς, ποὺ ἔχει στὸ κέντρο του τὸν ἴδιο τὸν Κισσινγκερ. Παρακολουθοῦν κάθε ἐξέλιξη στὶς διεθνεῖς σχέσεις, κάθε βῆμα καὶ κάθε ἐνέργεια τοῦ πρόεδρου Κάρτερ περνάει ἀπὸ λεπτολόγο ἀνάλυση καὶ, διακριτικὰ σὲ ὅ,τι ἀφορᾶ τὸν Κισσινγκερ, διατυπώνεται σὰν κριτική. Παρ' ὅλο, ποὺ ὁ πρώην ὑπουργὸς ἐξωτερικῶν ἀποφεύγει νὰ δημιουργεῖ ζητήματα στὴν κυβέρνηση Κάρτερ, ἄφησε νὰ φανεῖ καθαρὰ ὁ σκεπτικισμὸς μὲ τὸν ὁποῖο βλέπει τὴν πολιτικὴ τῶν ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων τοῦ Τζίμμυ Κάρτερ καὶ τὶς ἐνέργειές του στὴ Μέση Ἀνατολή. Ἀλλὰ ἡ παρουσία του καὶ μόνο πλάι στὸ Λευκὸ